

## ÎNCHEIERE

12 mai 2021

mun. Chișinău

### Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul  
judecătorii

Ala Cobăneanu  
Dumitru Mardari  
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Iutad-Comerț” și Întreprinderea individuală „Nistor Maria”, reprezentate de către avocatul Vitalie Enachi,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu răspundere limitată „Iutad-Comerț” și Întreprinderea individuală „Nistor Maria” împotriva Rodicăi Cîrlan și Societății cu răspundere limitată „SVS-Recprim”, intervenienți accesorii Societatea pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” și Întreprinderea individuală „Anișoara Burlac” cu privire la constatarea încălcării dreptului de proprietate asupra sistemului de alimentare cu apă și canalizare, obligarea restabilirii sistemului de alimentare cu apă și canalizare și asigurării reconectării și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Societatea cu răspundere limitată „Iutad-Comerț” și Întreprinderea individuală „Nistor Maria”, reprezentate de către avocatul Doina Ioana Străisteanu și de către administratorii acestora și a fost menținută hotărârea din 06 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 09 septembrie 2016 SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” au depus cerere de chemare în judecată împotriva Rodicăi Cîrlan și SRL „SVS-Recprim”, intervenienți accesorii SA „Apă-Canal Chișinău” și ÎI „Anișoara Burlac” cu privire la constatarea încălcării dreptului de proprietate asupra sistemului de alimentare cu apă și canalizare, obligarea restabilirii sistemului de alimentare cu apă și canalizare și asigurării reconectării și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii au indicat că, SRL „Iutad-Comerț” împreună cu ÎI „Nistor Maria”, ÎI „Anișoara Burlac”, SRL „SVS-Recprim”, Rodica Cîrlan și alți

vecini dețin cu drept de proprietate privată bunuri imobile cu cota-parte nedeterminată, încăperi izolate în aceeași construcție, cu nr. cadastral xxxx, amplasată pe același teren cu nr. cadastral yyyy.

Au menționat că, prin contractele nr. 1-963-33 din 05 iunie 2012, nr. 1-546-34 din 30 decembrie 2008 și nr. 1-504-33 din 28 noiembrie 2005, SA „Apă-Canal Chișinău” s-a obligat față de SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” să asigure prestarea neîntreruptă a livrării apei potabile și apei industriale din sistemul de apă din mun. Chișinău prin bransament și recepționarea apelor uzate în sistemul comunal de canalizare prin racorduri la adresa – xxxx.

Au afirmat că, aveau acces la apă și canalizare necondiționat, având în proprietate privată sistemele de canalizare și aprovizionare cu apă.

Au susținut că, asupra dreptului lor de proprietate s-a atentat nejustificat de către pârâți.

Au relevat că, în baza certificatului de urbanism nr. 434i/12 din 20 iulie 2012 și autorizației de construire nr. 305 din 30 iulie 2013, obținute de către pârâți, fără acordul notarial prealabil al SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria”, pe adresa lor, str. xxxx a fost inițiată construcția unui obiectiv cu destinație mixtă. Astfel, în procesul executării lucrărilor enunțate au fost avariate rețelele de alimentare cu apă și canalizare, care asigurau apartamentele și obiectivele cu apă potabilă și evacuarea apelor uzate.

Au notat că, lucrările de construcție neautorizate executate de către pârâți au distrus, debransat neautorizat rețeaua de apă și canalizare a imobilelor lor, iar ulterior au recurs la modificarea planului sistemului de canalizare cu schimbarea locului fântânilor de canalizare, fără înștiințarea prealabilă a SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria”.

Au specificat că, SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” niciodată nu și-au exprimat acordul pentru modificarea conductei de aprovizionare cu apă și canalizare, pe care o dețineau în proprietate, așa cum prevede legea.

Au declarat că, în consecința acțiunilor ilegale ale pârâților, la 18 septembrie 2013 SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” au rămas fără apă potabilă și canalizare. Întru constatarea acestor fapte, SA „Apă-Canal Chișinău”, la solicitarea lor, a întocmit actul inspectării stării evidenței și folosirii apei din 04 octombrie 2013.

Au invocat că, în repetate rânduri au adresat sesizări la SA „Apă-Canal Chișinău”, din motiv că pârâții nu au încetat acțiunile ilegale, respectiv, au fost emise prescripțiile nr. 008/14 din 19 martie 2013, nr. 012/14 din 08 aprilie 2014 și nr.032/14 din 04 septembrie 2014, prin care SA „Apă-Canal Chișinău” a obligat beneficiarii construcției să prezinte documentația de proiect sau să înlăture neajunsurile depistate, însă nici una din acțiuni nu au fost întreprinse.

Au relatat că, din motiv că pârâții nu s-au conformat prescripțiilor SA „Apă-Canal Chișinău” privind restabilirea rețelelor de apă și canalizare la situația de până la distrugerea lor, conform documentației de proiect, acestora li s-a aplicat sancțiune administrativă, în baza art. 173 din Codul contravențional.

Au menționat că, sunt inexplicabile acțiunile SA „Apă-Canal Chișinău”, care la 10 septembrie 2015, prin procesul-verbal nr. 139 privind gradul de pregătire

pentru exploatarea permanentă a instalațiilor și rețelelor de alimentare cu apă și evacuarea apelor uzate, a constatat că, lucrările de construcție a instalațiilor și rețelelor de alimentare cu apă și evacuare a apelor uzate au fost executate și corespund cerințelor de dare în exploatare a obiectivelor finalizate, contrar poziției Direcției generale, arhitectură, urbanism și relații funciare expusă în răspunsul nr.21/4925 din 16 septembrie 2015.

Au susținut că, în rezultatul schimbării liniei de livrare a apei și de canalizare, fără acordul coproprietarilor, în luna august 2016 fântâna de canalizare s-a blocat și mizeria s-a scurs înapoi în încăperea SRL „Iutad-Comerț”.

Au afirmat că, noua schemă de amplasare a rețelelor de canalizare îi defavorizează considerabil, deoarece se blochează sistematic, iar ulterior se produc avarii, care prejudiciază grav proprietatea lor, toate aceste probleme fiind consecința unui plan nereușit al instalațiilor și rețelelor de alimentație cu apă și canalizare, de care sunt responsabili pârâții.

Au solicitat constatarea încălcării dreptului lor de proprietate asupra sistemului de alimentare cu apă și canalizare, obligarea SRL „SVS-Recprim” și Rodicăi Cîrlan de a restabili sistemul de alimentare cu apă și canalizare, în conformitate cu schema de apeduct și sistema de canalizare existentă la ziua de 17 septembrie 2008 și deținută în proprietate de SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria”, obligarea SRL „SVS-Recprim” și Rodicăi Cîrlan de a asigura reconectarea SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” la sistemul de apă și canalizare restabilit la situația existentă în ziua de 17 septembrie 2008 și încasarea în mod solidar din contul pârâților în beneficiul SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” a prejudiciului material, a sumei de 30 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

La 16 septembrie 2016 SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” au depus cerere de chemare în judecată împotriva Rodicăi Cîrlan și SRL „SVS-Recprim”, intervenienți accesorii SA „Apă-Canal Chișinău” și ÎI „Anișoara Burlac” cu privire la constatarea încălcării dreptului de proprietate asupra sistemului de alimentare cu apă și canalizare, obligarea restabilirii sistemului de alimentare cu apă și canalizare și asigurării reconectării și repararea prejudiciului material și moral.

Prin încheierea protocolară din 14 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cauza a fost conexată cu cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” împotriva Rodicăi Cîrlan și SRL „SVS-Recprim”, intervenienți accesorii SA „Apă-Canal Chișinău” și ÎI „Anișoara Burlac” cu privire la constatarea încălcării dreptului de proprietate asupra sistemului de alimentare cu apă și canalizare, obligarea restabilirii sistemului de alimentare cu apă și canalizare și asigurării reconectării și repararea prejudiciului material și moral.

Ulterior, SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” au depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând constatarea încălcării dreptului lor de proprietate asupra sistemului de alimentare cu apă și canalizare, obligarea SRL „SVS-Recprim” și Rodicăi Cîrlan de a restabili sistemul de alimentare cu apă și canalizare, în conformitate cu schema de apeduct și sistema de canalizare existentă la ziua de 17 septembrie 2008 și deținută în proprietate de SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria”, obligarea SRL „SVS-Recprim” și Rodicăi Cîrlan de a asigura

reconectarea SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” la sistemul de apă și canalizare restabilit la situația existentă în ziua de 17 septembrie 2008 și încasarea în mod solidar din contul pârâților în beneficiul SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” a prejudiciului material, a sumei de 30 000 de lei pentru fiecare, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 06 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea depusă de către SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” ca neîntemeiată. Au fost încasate în mod solidar de la SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” în beneficiul Rodicăi Cîrlan cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2500 de lei. Au fost încasate în mod solidar de la SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” în beneficiul SRL „SVS-Recprim” cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2 500 de lei

La 05 decembrie 2019 SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria”, reprezentate de către avocatul Doina Ioana Străisteanu, au declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe.

La 05 decembrie 2019 administratorii SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” au declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe.

La 27 februarie 2020 SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria”, reprezentate de către avocatul Vitalie Enachi și administratorii acestora au declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Prin decizia din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de către SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria”, reprezentate de către avocatul cu Doina Ioana Străisteanu și de către administratorii acestora și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că, apelanții SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” au indicat că, dețin în proprietate privată sistemele de canalizare și aprovizionare cu apă, iar drept temei de deținere a proprietății au invocat contractul de vânzare-cumpărare a localului în proprietate privată din 19 decembrie 2000, încheiat între Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat și SRL „Iutad-Comerț” (f. d. 73-75, vol. IV), cât și fișa de evaluare a imobilului din 13 martie 2000 (f. d. 106, 107, vol. III).

Așadar, instanța de apel, examinând conținutul înscrisurilor enunțate, a ajuns la concluzia că, acestea nu conțin nici un indiciu, care să ateste deținerea dreptului de proprietate asupra sistemului de alimentare cu apă și canalizare, cât și alte date cu privire la individualizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare invocat de către apelantele SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria”.

În acest context, instanța de apel a mai reținut că, din explicațiile intervenientului accesoriu, SA „Apă-Canal Chișinău” expuse pe parcursul examinării cauzei rezultă că, SA „Apă-Canal Chișinău” nu dispune de date privind dreptul de proprietate comun asupra rețelelor de apă și de canalizare din curtea din str. xxxx (f. d. 179, vol. I).

Din considerentele enunțate, instanța de apel a menționat că, apelanții SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” nu au probat faptul deținerii în proprietate

privată a sistemului de apă și canalizare, a cărei încălcare a fost deferită judecării de a fi constatată.

Respectiv, instanța de apel a considerat neîntemeiată pretenția apelanților cu privire la constatarea încălcării dreptului lor de proprietate asupra sistemului de alimentare cu apă și canalizare și a reținut temeinicia soluției primei instanțe cu privire la respingerea acesteia.

În continuare, instanța de apel a relevat că, apelanții au menționat că, le-au fost lezat pretinsul drept de proprietate asupra sistemului de apă și canalizare de către intimați în urma demarării și efectuării lucrărilor de construcție în baza certificatului de urbanism nr. 434i din 20 iulie 2012 și autorizației de construire nr. 305 din 30 iulie 2012 (f. d. 9, vol. I), a căror ilegalitate au invocat-o și, totodată, au notat că, actele administrative enunțate constituie obiect de examinare în ordinea contenciosului administrativ.

Instanța de apel a menționat că, legalitatea și temeinicia actelor administrative enunțate a fost constatată prin hotărâre definitivă și irevocabilă și, anume, prin hotărârea din 30 iunie 2014 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, menținută prin decizia din 22 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 10 februarie 2016 a Curții Supreme de Justiție (f. d. 222-227, vol. I).

Respectiv, instanța de apel a reiterat că, nu se va expune asupra legalității și asupra efectelor juridice produse de actele administrative specificate. Or, apelanții, atât pe parcursul examinării cauzei în prima instanță, cât și în instanța de apel, au invocat că, actele administrative sunt ilegale și construcțiile efectuate în baza acestora sunt neautorizate.

În această ordine de idei, instanța de apel, făcând trimitere la art. 123 alin. (2) CPC, a explicat că, o hotărâre judecătorească, prin care s-au stabilit faptele enunțate, cât și constatările reținute în mod irevocabil, se bucură de prezumția absolută de adevăr și nu pot fi contrazise printr-o altă hotărâre.

Astfel, din considerentele enunțate, instanța de apel a considerat întemeiate concluziile primei instanțe, care a reținut ca neîntemeiate alegațiile apelanților, care au invocat asupra ilegalității lucrărilor de construcție la sistemul de alimentare cu apă și canalizare, efectuate în baza certificatului de urbanism nr. 434i din 20 iulie 2012 și autorizației de construire nr. 305 din 30 iulie 2012.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că, apelanții nu au indicat care sunt acțiunile/inacțiunile ilegale ale intimaților, care au generat încălcarea drepturilor lor asupra sistemului de canalizare și apă și legătura cauzală a acestora.

Instanța de apel a menționat că, în decizia din 28 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin încheierea din 20 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost indicat că, situația ÎI „Nistor Maria” și SRL „Iutad-Comerț” s-a îmbunătățit, aceștia au fost conectați la sistemele de alimentare cu apă și canalizare noi, circumstanțele date se atestă și prin alte înscrisuri administrate în prezenta cauză și, anume, prin răspunsurile SA „Apă-Canal Chișinău” nr. 01-214 din 06 februarie 2014 și nr. 01-1177 din 02 iunie 2014 (f. d. 95, vol. I), procesul-verbal nr. 139 din 10 septembrie 2015, întocmit de către SA „Apă-Canal Chișinău” (f. d. 102, 103, vol. I), răspunsul SA „Apă-Canal Chișinău” nr. 01-840 din 04 mai 2016 (f. d. 111, vol. I), răspunsul nr. 03/842 din 19 septembrie 2016 al Direcției generale locativ-

comunale și amenajare (f. d. 253, vol. II) și răspunsul nr. 01-152 din 23 ianuarie 2018 al SA „Apă-Canal Chișinău” (f. d. 193, vol. II).

Față de cele ce preced, instanța de apel a apreciat drept neîntemeiate argumentele apelanților precum că, intimații, prin construcțiile neautorizate, au distrus, debransat neautorizat rețeaua de apă și canalizare a imobilelor acestora. Or, din materialele dosarului reiese că, chiar din anul 2014 și, ulterior, 2015, 2016, 2018 și 2019 aceștia erau conectați la sistemul de apă și canalizare, iar SRL „Iutad-Comerț”, în anul 2016, a încheiat direct contract cu SA „Apă-Canal Chișinău”.

Din aceleași motive, instanța de apel a apreciat drept neîntemeiate argumentele apelanților precum că, începând cu 18 septembrie 2013, SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” au rămas fără apă potabilă și canalizare.

Aici, instanța de apel a mai evidențiat explicațiile SA „Apă-Canal Chișinău”, conform cărora SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” beneficiază neîntrerupt de servicii de alimentare cu apă și canalizare până la punctul de delimitare a rețelelor stabilit în contract (f. d. 172, vol. II)

În final, instanța de apel a apreciat critic afirmațiile apelanților precum că, noua schemă de amplasare a rețelelor de canalizare îi defavorizează considerabil, deoarece se blochează sistematic, iar, ulterior, se produc avarii, aceste probleme fiind consecința unui plan nereușit al instalațiilor. Or, din explicațiile SA „Apă-Canal Chișinău” reiese că, este inadmisibilă și inoportună restabilirea sistemului de alimentare cu apă și canalizare, în conformitate cu schema de apeduct și sistema de canalizare din 2008, or, ultima a fost construită în anii 1970, cu abateri grave, iar intimata Rodica Cîrlan a construit o rețea nouă de canalizare, conform proiectului care a fost coordonat cu instituțiile abilitate, cu respectarea condițiilor tehnice și cerințelor normative de calitate pentru apă potabilă la rețelele de alimentare cu apă potabilă (f. d. 172, vol. II).

La 03 februarie 2021 SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” și reprezentantul acestora, avocatul Vitalie Enachi au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii sau trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului au indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, deoarece au fost aplicate eronat normele de drept material și procedural, cauza a fost examinată superficial și concluziile instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Au menționat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate și ilegale, fiind emise cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Au susținut că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea, precum și a apreciat arbitrar probele și a comis erori care au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Au afirmat că, instanța de apel nu a aplicat nici o normă din cele invocate de către SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” în vederea demonstrării dreptului său de proprietate asupra sistemului de apă și canalizare.

Au notat că, în speță, normele invocate de către recurenți, care nu au fost aplicate de către instanța de apel, sunt: pct. 61 din Instrucțiunea nr. 112 din 22-06-2005 cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor, art. 7 din Legea nr. 354-XV din 28 octombrie 2004 cu privire la formarea bunurilor imobile și art. 317 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019).

Au relevat că, instanța de apel nu a motivat și nu a supus nici unei analize argumentele invocate de recurenți, limitându-se la simpla invocare a faptului că, aceștia nu au probat faptul deținerii în proprietate a sistemului de apă și canalizare, fără a supune controlului judiciar toate probele prezentate în acest context.

Au specificat că, recurenții au pus la dispoziția instanței de judecată o serie de acte/documente/materiale ce indică asupra existenței dreptului de proprietate asupra sistemului de canalizare, pe când instanța de apel a reținut în decizie doar contractul de vânzare-cumpărare a localului în proprietate privată din 19 decembrie 2000 încheiat între Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat și SRL „Iutad-Comerț” și fișa de evaluare a imobilului din 13 martie 2000, ce atestă existența sistemului de apă și canalizare în imobilul SRL „Iutad-Comerț”.

Au declarat că, instanța de apel nu a aplicat cazului dedus judecării nici Regulamentul cadru privind folosirea sistemelor comunale de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 656 din 27 mai 2002, ulterior abrogată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 722 din 08 iunie 2016, deși este aplicabilă situației juridice din speță.

Au relatat că, instanța de apel nu a aplicat cazului dedus judecării nici prevederile art. 24 din Legea nr. 303 din 30 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, ale Legii nr. 272 din 10 februarie 1999 cu privire la apă potabilă și ale art. 14 alin. (1) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, Regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare din mun. Chișinău, aprobat prin decizia CMC nr. 5/4 din 25 martie 2008, Regulamentul cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 271 din 16 decembrie 2015, art. 347, 355, 374, 377, 1398 și 1414 din Codul civil.

Au invocat că, instanța de apel nu a aplicat legile care trebuiau să fie aplicată și nici nu s-a expus pe marginea invocării normelor, care, de fapt, trebuiau să fie aplicate cazului dedus judecării. Or, instanța de apel era obligată să se expună asupra tuturor motivelor invocate de către recurenți în cererea de apel, în conformitate cu art. 373 alin. (5) CPC.

Au mai invocat că, instanța de apel a dat o interpretare eronată art. 123 alin. (2) CPC și absolut eronată a calificat mențiunea din decizia Curții de Apel Chișinău precum că, situația ÎI „Nistor Maria” și SRL „Iutad-Comerț” s-a îmbunătățit, aceștia au fost conectați la sistemele de alimentare cu apă și canalizare noi, construite de sursele lor și ale lui Eduard Patrașca, mențiune ce nu are tangență cu cazul dedus judecării.

Au menționat că, un alt aspect ce denotă o interpretare eronată a legii de către instanțele ierarhic inferioare reprezintă admiterea solicitării intimațiilor SRL „SVS-

Recprim” și Rodica Cîrlan cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Au subliniat că, reieșind din prevederile art. 96 alin. (1) CPC, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie reale, necesare și rezonabile, iar instanțele ierarhic inferioare au interpretat eronat legea și, anume, prevederile art. 96 alin. (1) CPC, or, intimații nu au demonstrat întrunirea tuturor condițiilor față de cheltuielile pretins suportate și nu au prezentat dovada suportării cheltuielilor de asistență juridică.

Au susținut că, în ceea ce privește aprecierea arbitrară a probelor, instanța de apel, la capitolul administrării și aprecierii probelor, a avut o conduită pasivă.

Au evidențiat că, instanța de apel nu a reținut nici o probă în vederea justificării poziției, conform căroră SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” nu deține în proprietate privată sistemul de apă și canalizare. Or, probele prezentate de recurenți, în ansamblul și interconexiunea lor, indică indubitabil că, rețelele de apă și canalizare reprezintă parte integrantă a bunului imobil, de altfel, înregistrarea dreptului asupra bunului imobil reprezintă apariția reflexivă și a dreptului asupra rețelelor de apă și canalizare.

Au afirmat că, dreptul de proprietate al SRL „Iutad-Comerț” asupra sistemului de apă și canalizare se demonstrează prin cumpărarea bunului imobil și înregistrarea dreptului de proprietate în Registrul bunurilor imobile asupra acestuia, fapt confirmat prin contractul de vânzare-cumpărare a localului în proprietate privată din 19 decembrie 2000, încheiat între Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat și SRL „Iutad-Comerț” (f. d. 73-75, vol. IV), contractul de vânzare-cumpărare nr. 1-663 din 01 februarie 2006, încheiat între SRL „Stimul-Comerț” și SRL „Iutad-Comerț” SRL (f. d. 171, vol. IV) și extrasul din Registrul bunurilor imobile (f. d. 16, vol. I).

Au notat că, SRL „Iutad-Comerț” a preluat în proprietate bunul imobil cu sistemul de apă și canalizare conectat, acesta fiind construit de către SRL „Stimul-Comerț”, fapt demonstrat prin fișa de evaluare a imobilului din 13 martie 2000, ce atestă existența în încăperea a sistemului de apă și canalizare (f. d. 106, 107, vol. III), notificarea expediată de către SRL „Stimul-Comerț” în adresa SA „Apă-Canal Chișinău” din 25 septembrie 2003 (f. d. 172, vol. IV), actul cercetării stării evidenței apei din 22 mai 2003 (f. d. 174, vol. IV) și actul de plombare din 13 august 2003 (f.d. 173, vol. IV).

Au relatat că, dreptul de proprietate al ÎI „Nistor Maria” asupra sistemului de apă și canalizare se demonstrează prin cumpărarea bunului imobil și înregistrarea dreptului de proprietate în Registrul bunurilor Imobile asupra acestuia, fapt confirmat prin contractul de vânzare-cumpărare din 16 iunie 2003, încheiat între SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” (f. d. 109, vol. III) și extrasul din Registrul bunurilor imobile (f. d. 18, vol. I).

Au declarat că, în corespundere cu contractul de vânzare-cumpărare menționat, ÎI „Nistor Maria” a preluat în proprietate bunul imobil cu sistemul de apă și canalizare conectat, acesta fiind construit de către SRL „Iutad-Comerț”, fapt demonstrat prin condițiile tehnice eliberate de către SA „Apă-Canal Chișinău” în adresa SRL „Iutad-Comerț” din 20 iunie 2000 (f. d. 240, vol. II), proiectul nr. 08-20-F-AC al rețelelor de apă și canalizare elaborat de arhitectorul Anatol Spasov

pentru SRL „Iutad-Comerț” și coordonat de către SA „Apă-Canal Chișinău” la 10 aprilie 2001 (f. d. 241, 242, vol. II) și procesul-verbal de recepție finală nr. 618 din 19 iulie 2001 (f. d. 167-170, vol. IV).

Au notat că, în ceea ce privesc încălcările comise de către intimați și intervențiile în sistemul de apă și canalizare, în urma cărora SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria” suportă urmări negative până în prezent, au fost prezentate următoarele probe, ce nu au fost supuse examinării de către instanța de apel: actul întocmit de către SA „Apă-Canal Chișinău” din 24 iulie 2019, care a constatat înfundarea fântânilor de canalizare din str. xxxx și str. Armenească, mun. Chișinău (f. d. 165, vol. III), desfundarea de către angajații SA „Apă-Canal Chișinău” din 30 iulie 2019 a fântânii de canalizare din curte (foto, f. d. 169, 170, vol. III), procesul-verbal nr. 70/19 din 22 august 2019 privind examinarea rețelelor de alimentare cu apă și de canalizare din str. xxxx, întocmit de comisia din cadrul SA „Apă-Canal Chișinău” (f. d. 166, vol. III), prescripția nr. 47/19 din 22 august 2019 adresată SRL „SVS-Recprim” și Rodicăi Cîrlan (f. d. 167, vol. III) și raportul de expertiză tehnică nr. 02/19 din 28 august 2019 întocmit de expertul tehnic Oxana Briceag (f.d.171-204, vol. III).

Au mai notat că, alte probe, care confirmă acțiunile ilegale de violare a dreptului de proprietate al recurenților asupra cărora instanța de apel nu s-a pronunțat, sunt prescripțiile nr. 008/14 din 19 martie 2014, nr. 012/14 din 08 aprilie 2014 și nr. 032/14 din 04 septembrie 2014, prin care SA „Apă-Canal Chișinău” a obligat beneficiarii construcției, adică pe SRL „SVS-Recprim” și Rodica Cîrlan să remedieze ilegalitățile comise, însă nici una din prescripțiile menționate nu au fost îndeplinite de intimați până în prezent, fapt ce indică repetat despre acțiunile ilegale ale acestora răsfrânse asupra recurenților.

Au invocat că, instanța de apel nu a luat în considerare declarațiile martorului Anatol Spasov, arhitect, proiectant al proiectului de aprovizionare cu apă și canalizare pentru SRL „Iutad-Comerț”, conform cărora lucrările efectuate de către SRL „SVS-Recprim” au fost efectuate în lipsa certificatului de urbanism pentru proiectare, proiectului și autorizației de construire, inclusiv în lipsa condițiilor tehnice de la SA „Apă-Canal Chișinău”, de trasare și de exploatare a condițiilor tehnice. De asemenea, arhitectul a mai declarat că, colectarea apelor de canalizare cu apele pluviale (acțiuni ale intimaților) reprezintă o încălcare de rang ecologic, sanitar și tehnic (f. d. 29, 30, vol. V).

Au menționat că, instanța de ape n-a reflectat în decizie motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altora.

Au considerat că, judecarea cauzei civile de către instanța de apel a avut loc cu încălcarea art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prin prisma motivării insuficiente a hotărârii.

Au afirmat că, sistemul de apă și canalizare face parte din dreptul de proprietate al recurenților, fapt ce nu a fost stabilit de către instanțele judecătorești, or, cumulul de acțiuni al intimaților enumerate în prezentul recurs indubitabil aduc lezare sistemului de apă și canalizare, consecința cărora volens-nolens se reflectă asupra proprietarilor ÎI „Nistor Maria” și SRL „Iutad-Comerț”.

Prin referințele depuse la 11 martie 2021 și 07 aprilie 2021 SA „Apă-Canal Chișinău”, Rodica Cîrlan și SRL „SVS-Recprim” au solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei contestate la 26 octombrie 2020 (f. d. 56, vol. V), însă, date, care ar confirma recepționarea acestora de către recurenți, lipsesc la materialele dosarului.

Astfel, recursul declarat la 03 februarie 2021 este în termen.

La 07 mai 2021 ÎI „Anișoara Burlac” a depus o cerere, prin care a solicitat expedierea copieii recursului și acordarea termenului pentru depunerea referinței.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge această cerere, deoarece din materialele dosarului rezultă că, Curtea Supremă de Justiție a expediat, prin poștă cu scrisoare recomandată, copia recursului în adresa ÎI „Anișoara Burlac” – mun. Chișinău, str. Mitropolit Varlaam, 74, indicată de aceasta în cerere, însă plicul a fost returnat Curții Supreme de Justiție cu mențiunea „plecat”. Mai mult ca atât, data examinării chestiunii privind admisibilitatea recursului a fost plasată pe site-ul Curții Supreme de Justiție la 04 martie 2021 și, prin urmare, ÎI „Anișoara Burlac” a avut suficient timp să ia cunoștință cu recursul și să depună referință.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b<sup>1</sup>) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria”, reprezentate de către avocatul Vitalie Enachi, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria”, reprezentate de către avocatul Vitalie Enachi, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către SRL „Iutad-Comerț” și ÎI „Nistor Maria”, reprezentate de către avocatul Vitalie Enachi, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Iutad-Comerț” și Întreprinderea individuală „Nistor Maria”, reprezentate de către avocatul Vitalie Enachi, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,  
judecătorul

judecătorii

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Mariana Pitic